

ВІНШУЕМ!

Ордэн Пашаны — акадэміку Афанасію Ахрэму

Заснавальніку беларускай школы біяарганічнай хіміі акадэміку Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі **Афанасію АХРЭМУ** ўручаюць ордэн Пашаны. Гэтай узнагародай вядомыя вучоныя ўдзячаны за вялікіх дасягненні ў навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўку навуковых кадраў. Паколькі Афанасій Ахрэм цяпер жыве ў Маскве, узнагароду яму ўручыць на мінулым тыдні Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ў Расіі Уладзімір Грыгор'еў.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Пабудуем — пагуляем!

ААТ «Газпрам» бярэ ўдзел у фінансаванні ўніверсальнага комплексу для гульнявых відаў спорту, што будзе ў Брэсце. Панадзе інфармацыі Брэсцкага гарвыканкама, расійскай кампанія выдзяляе больш за 4 мільёны долараў, што складае 51 працэнт ад агульных выдаткаў на будаўніцтва.

Апрача «Газпрама», у фінансаванні будаўніцтва комплексу бярэць удзел яшчэ некалькі іншых прадпрыемстваў і арганізацый, а таксама прыцягнуты сродкі з абласнога бюджэту.

Плануецца, што 1 мая гэтага года будзе ўведзена ў эксплуатацыю першая чарга ўніверсальнага спорткомплексу — гэта трэніровачная, аднаўленчая і фізікультурна-аздараўляльная база для спартсменаў. У 2005 годзе плануецца пачаць завырашчы будаўніцтва комплексу, які пачаў узводзіцца ў чэрвені 2003 года па праекце АТ «Брэстпраект» на плошчы 18 тысяч квадратных метраў.

Комплекс разлічаны на 4,5 тысячы гледачоў і прызначаны для правядзення ўнутрырэспубліканскіх і міжнародных сустрэч па вольнай, баскетболе, гандболе і іншых гульнявых відах спорту. Адна комплекс будзе выкарана ў форме амфітэатра, а гледацкія месцы размешчаныя з усіх чатырох бакоў. Акустычныя магчымасці дазваляюць праводзіць тут не толькі спартыўныя спаборніцтвы, але і культурныя мерапрыемствы і выставы.

Валодзіца КАЗЛОВІЧ.

НУ І НУ!

Адноўлена рэгуляванне цэн на хлеб, малако, кефір, смятану і тварог

У Беларусі адноўлена дзяржаўнае рэгуляванне цэн на хлеб, хлебабулочныя вырабы, малако, кефір, смятану і тварог. Згодна з пастановай Савета Міністраў, гэтыя віды прадукцыі дапоўнены пералік сацыяльна значных тавараў, цэны на якіх рэгулююцца Мініканомію. У кутым часе дадаткова будуць вызначаны сацыяльна значныя гатункі хлеба, хлебабулочных вырабаў, малака, кефіру, смятаны і тварогу.

Дзяржрэгуляванне на сацыяльна значныя гатункі хлеба, хлебабулочных вырабаў будзе адменена ў лютым мінулага года, малака, кефіру, смятаны і тварогу — у снежні 2002 года.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

«Непитерский» и никем не ожидаемый

**Владимир Путин предложил
на пост главы правительства
России Михаила Фрадкова**

В течение последнего года никем не ожидаемый в качестве премьер-министра Михаил Фрадков был постоянным представителем России при ЕС.

Если пост посла при ЕС в нынешних условиях требовал от Фрадкова известной жесткости, то его предыдущая должность, на которой он пробывал также около года, требовала жесткости совсем не меньшей. Назначенный в марте 2002 года во время перетряски силовых структур власти главой Федеральной службы налоговой полиции, Фрадков получил в свои заместители выходца из органов и выступил за уголовное преследование и конфискацию имущества злостных неплательщиков налогов.

Этапы карьеры

Вернувшись в 1992 году в Россию из Женевы, где он занимал должность заместителя постоянного представителя при Генеральном соглашении о тарифах и торговле — предтече ВТО, — Фрадков стал заместителем министра внешнеэкономических связей — нынешнего главы «Альфа-банка» и одного из богатейших людей России Петра Авена. Российские СМИ полагают, что Авен и Фрадков дружны до сих пор.

Когда в 1993 году его босс, Сергей Глазьев, покинул правительство, Фрадков стал первым заместителем министра. В 1995 году в министерстве разразился крупный финансовый скакдал. На главу ведомства и его зама были заведены уголовные дела, но кабинет, где хранились дела, сгорел «от короткого замыкания», а основной свидетель умер от лимфосаркомы. Министр отделился лишь отставки, а Фрадков занял его кресло.

С реформированием министерства Фрадков покинул правительство и с апреля 1997 года по май 1999 года руководил «Ингострахом». В мае 1999 года Фрадков вернулся в правительство в ранге министра торговли. Несмотря на то, что вскоре и этот пост был ликвидирован, Фрадков остался во власти, но в резерве — в Совете Безопасности.

Михаил Фрадков 53 года. Он закончил Московский станокостроительный институт, а в 31 год получил еще и диплом Всесоюзной академии внешней торговли. С 23 лет Фрадков работает в системе внешних экономических связей. Был сотрудником аппарата экономического советника в Индии в пик советско-индийского сотрудничества, занимал различные должности в объединении «Тяжпромэкспорт», а также в советской системе внешнеэкономического ведомств.

Возможно, его назначение отражает приоритеты нынешнего российского руководства на большую интеграцию в мировую экономику, усиление связей с ЕС при усилении государственного контроля за внешнеэкономическими связями. Показательно, что российский фондовый рынок, надевшийся получить в качестве премьеры кого-то из записных либералов, резко упал сразу после произведения президентом этой известной немалым фамилией.

Би-Би-Си.

Приоритет — Европа?

Михаил Фрадков 53 года. Он закончил Московский станокостроительный институт, а в 31 год получил еще и диплом Всесоюзной академии внешней торговли. С 23 лет Фрадков работает в системе внешних экономических связей. Был сотрудником аппарата экономического советника в Индии в пик советско-индийского сотрудничества, занимал различные должности в объединении «Тяжпромэкспорт», а также в советской системе внешнеэкономического ведомств.

Би-Би-Си.

ДОСЬЕ «НАРОДНОЙ ВОЛИ»

Белорусов считают. Но не как цыплят по осени

Нас считают. Из года в год. А мы все сокращаемся и сокращаемся в своем количестве. То ли для того, чтобы считать нас было легче. То ли у нас хобби такое — сокращаться, как шагреновая кожа. Смотришь на статистику населения в динамике — и холодок по душе пробегает: куда скатываемся? Умные люди подсчитали, что если демографическая ситуация не изменится, то к 2050 году нас, жителей Республики Беларусь, останется 4 миллиона 500 тысяч народа.

Вверх-вниз

Интересно, помнит кто-нибудь сегодня 1987—1988 годы? Тогда все газеты СССР вздохнули писали о Белой Руси, о том, что наконец-то в этой многострадальной республике население вновь достигло своего довоенного показателя — 10 миллионов человек. А потом, затеяв дыхание, наблюдали за ростом. И ликовали. Целых шесть лет...

Динамика численности населения в Беларуси за период с 1986 по 2004 гг.

Год	Количество населения
1986	9.986.400
1987	10.042.800
1988	10.089.700
1989	10.151.800
1990	10.188.900
1991	10.189.800
1992	10.198.300
1993	10.234.600
1994	10.243.500
1995	10.210.400
1996	10.171.300
1997	10.143.900
1998	10.093.000
1999	10.045.200
2000	10.019.500
2001	9.990.400
2002	9.950.200
2003	9.098.500
2004 (предварительные цифры на 1 января)	9.848.800

Заметили тенденцию? С 1994 года по 2001-й ежегодно мы убывали на 30—40 тысяч человек. В последние три года нас ежегодно становилось меньше уже на 50 тысяч человек. Эффект мультипликатора таков, что через три-четыре года мы станем сокращаться ежегодно уже на 100 тысяч человек.

Нет человека — нет проблемы. Чем меньше нас будет, тем меньше будет в стране безработица. В Случке, вон, на одну вакансию приходится до 13 безработных. А если в Случке станет на несколько тысяч человек меньше? Тогда наверняка коэффициент безработицы не будет превышать столбчатых цифр 0,8—1,0 процента от экономического активного населения. При этом количество людей фертильного (детородного) возраста у нас более чем достаточно — «ты только шевелись» и перейди от одного ребенка в семье к двум (простое воспроизводство), а еще лучше — к

трем (расширенное воспроизводство). И тогда страдающая климатом Европа будет только завыдовать. Но — не шевелимся... Не будем писать о причинах

Где на Белой Руси жить хорошо

В то время как численность населения по стране все последние годы снижается, столбчатых жителей становится из года в год все больше и больше. Вот и за прошлый год нас в Минске стало на 15,1 тыс. человек больше. Таким образом, количество жи-

телей в Минске на 1 января 2004 г. составило 1.741,4 тыс. человек. Как и в предыдущие периоды, рост численности происходил за счет миграционного прироста. Потому как «естественно» в прошлом году мы в столице «убыли» на 743 человека.

Естественное движение населения в Минске				
	Человек	На 1000 населения	2002 год	2003 год
Родившиеся	15.324	15.565	8,9	9,0
Умершие	16.838	16.308	9,8	9,4
В том числе дети в возрасте до 1 года	91	86	5,9	5,6
Естественный прирост (+), убыль (-)	-1514	-743	-0,9	-0,4
Браки	12.992	14.517	7,6	8,4
Разводы	7.701	6.563	4,5	3,8

Наиболее сильно тенденция естественной убыли наблюдалась в четырех районах города — Заводском, Партизанском, Первомайском и Советском. Больше всего убыл Заводской район (578 человек). Кого-то Бог призвал, кого-то ближний жизни лишил... Как бы то ни было, но число умерших в столице в прошлом году сократилось на 3,1 процента. Правда, одновременно возросло число суицидов — на 15,6 процента. Видимо, от «хорошей» жизни...

Портит общую демографическую картину столицы и то, что из 16.308 человек, умерших в прошлом году, в трудоспособном возрасте было — 4.757 человек (29,2 процента).

Этот брак — хороший

Как ни странно, количество зарегистрированных в прошлом году в Минске браков увеличилось на 11,7 процента, при этом количество разводов сократилось на 14,8 процента. Если в 2002 году на 1000 браков в Минске приходилось 393 развода, то уже в прошлом году на такое же количество браков — 452 развода. Если бы подобными темпами снижать количество расторжения браков, то Минск запросто может стать самым «безразводным» городом не только в стране, но и в мире.

Миграция — замена родом

За 2003 год миграционный прирост составил 15,8 тыс. человек, что на 3,8 процента больше, чем за 2002 год. По-прежнему основной миграционный обмен города происходил с областями Республики Беларусь.

Среди стран СНГ и Балтии наибольший миграционный прирост сформировался в результате обмена Минска с Россией и Украиной. Его величина составила 75,7 процента общего saldo миграции со всеми государствами бывшего СССР.

Зато миграция наших граждан в страны дальнего зарубежья в 2003 году сократилась. Так, число выехавших уменьшилось по сравнению с 2002 годом на 132 человека (6,9 процента). Направление миграционных перемещений населения характеризуется (смотри таблицу снизу) следующими данными.

То касается трудовой миграции, то по данным ОПБС ГУВД Мингорисполкома, численность трудящихся-мигрантов, въехавших в город Минск на основе подписанных договоров и контрактов, за 2003 год по

сравнению с соответствующим периодом 2002 года увеличилась на 5,1 процента и составила 164 человека.

По данным Комитета по труду и социальной защите Мингорисполкома, численность трудящихся-мигрантов, въехавших для работы на основе подписанных договоров и контрактов, составила 3.206 человек и по сравнению с прошлым годом возросла на 28,5 процента. Среди въехавших 2.582 человека (80,5 процента) — молодые люди в возрасте до 24 лет. Заключили контракты на выполнение работ, связанных с применением преимущественно физического труда, 2.978 человек (92,9 процента) трудящихся-мигрантов. Основной отток трудящихся-мигрантов произошел в США — 1.832 человека (57,1 процента), Великобританию — 432 человека (13,5 процента) и Россию — 376 человек (11,7 процента).

Виталий ЧИЖОВСКИЙ.

(В публикации использованы данные Минского городского управления статистики.)

	2002 г.			2003 г.		
	число прибывш.	число выехавш.	миграц. прирост, убыль (-)	число прибывш.	число выехавш.	миграц. прирост, убыль (-)
Миграция, всего	35.369	201.58	15.211	37.746	21.964	15.782
в том числе: с областями РБ	31.574	16.816	14.758	34.221	18.724	15.497
со странами СНГ и Балтии	2.698	1.433	1.265	2.454	1.463	991
Россия	1.763	1.062	701	1.645	1.048	597
Казахстан	83	8	75	63	27	36
Молдова	59	10	49	49	7	42
Украина	353	119	234	308	155	153
государства Закавказья	104	39	65	118	28	90
Азербайджан	31	21	10	39	9	30
Армения	32	12	20	45	10	35
Грузия	41	6	35	34	9	25
государства Средней Азии	189	137	52	103	128	-25
Кыргызстан	8	3	5	9	2	7
Таджикистан	14	6	8	15	6	9
Туркменистан	118	126	-8	40	113	-73
Узбекистан	147	2	47	39	7	32
государства Балтии	149	58	89	168	70	98
Латвия	40	14	26	39	9	30
Литва	103	38	65	120	59	61
Эстония	4	6	-2	9	2	7
с другими государствами	1.097	1.909	-812	1.071	1.777	-706
из них: США	47	366	-319	32	404	-372
Германия	28	411	-383	33	379	-346
Израиль	86	220	-134	95	155	-60
Китай	234	149	85	219	141	78

ЭКСПЕРТИЗА

Чего ожидать Минску от киндерсюрприза № 2?

**Александр
КЛАСКОВСКИЙ**

«Киндерсюрприз № 2» — это хлесткое определение стало гулять по российским СМИ в связи с ошеломляющим решением Путина. 1 марта российский президент предложил в премьеры Михаила Фрадкова. Этот мало известный в широких кругах человек был главой Федеральной службы налоговой полиции, а с июня прошлого года представлял Россию при ЕС в Брюсселе.

Белорусский же публике в первую очередь интересно, повлияет ли — и как — новое назначение на решение обострившихся в последнее время экономических проблем в отношениях между Москвой и Минском.

Помните, как белорусские деятели официального толка дружно связали отставку Касьянова с газовой войной против Беларуси? Мол, Путин наказал Михаилу Фрадкову за притеснение братьев-славян. Исходя из этой логики, надо бы ожидать, что, давая наказ Фрадкову, российский президент особо подчеркнет: да смотри, мол, не вздумай белорусов обижать!

Однако официозных белорусских аналитиков уже посадил в лужу не кто иной, как сам Александр Лукашенко. Помните его заявление устами своего пресс-секретаря, что приказ перекрыть вентиль могло отдать только первое лицо российской власти?

Судя по всему, Лукашенко, в отличие от иных приближенных, уже окончательно растаял с ответственности с «генеральной линией» заниматься консервацией многих элементов отжившей ад-

министративно-командной системы. Руководитель научно-исследовательского центра Мисеа Ярослав Романчук обращает внимание на то, что Фрадков, много работавший за границей, в том числе в фактической столице ЕС Брюсселе, хорошо знает европейскую кухню. Поэтому можно ожидать сближения Москвы и Брюсселя. Вель не только российское руководство ищет пути интеграции с объединенной Европой. ЕС тоже заинтересован в перспективном российском рынке.

Если Минск еще год-два будет объективно дуться на Восток, и на Запад, Беларусь может оказаться просто не у дел. Легко понять, что для Путина перспективы взаимовыгодного сотрудничества с ЕС не идут ни в какое сравнение с мертворожденными идеями «славянской интеграции», с зашедшим в тулуп строительство «союзного государства», — отметил Ярослав Романчук в интервью «Белорусским новостям».

Короче, выбор белорусского руководства, по мнению независимых экспертов, невелик: или срочно перестраиваться, реформировать внутреннюю экономическую среду, создавать благоприятный инвестиционный климат и т.д. — или, отторгиваясь барьерами от внешнего мира, обекать себя на прозябанье. Особо льгот типа «газа в обмен на пошлуси» уже не будет никогда. Независимо от того, кто встанет, в частности, у руля российского правительства — Иванов, Петров или Фрадков.

("Белорусские новости")

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакае — 2...0, снег, уначы — 4...2, на працягу сутак — снег; у Брэсце ўдзень — 1...+1, уначы — 1...+1, на працягу сутак — снег; у Гродне ўдзень — 1...+1, без ападкаў, уначы — 2...0, снег; у Віцебску ўдзень — 6...4, уначы — 4...2, на працягу сутак — без ападкаў; у Гомелі ўдзень — 3...-1, снег, уначы — 4...-2, без ападкаў; у Магілёве ўдзень — 4...-2, без ападкаў, уначы — 3...-1, снег.

www.meteo.by

Пейджинговую связь
редакцыі абеспечыае
МОБИКОМ
пейджинг-система
(017) 222-46-51
(017) 222-46-52

ОАО "МИНСК-ЛАДА"
LADA Генеральный импортер ОАО "АвтоВАЗ" в РБ

- ПРОДАЖА АВТОМОБИЛЕЙ В КРЕДИТ.
- ОТСРОЧКА ПЛАТЕЖА.
- ЗАЧЕТ СТАРОГО АВТО ПРИ ПОКУПКЕ НОВОГО.

(017) 275-85-60, 275-18-05
Минск, ул. Серова, 1
Сервис: (017) 275-37-00, 275-84-93
Запчасти: (017) 275-26-33, 275-36-07

3 выпадку 86-х угодкаў абвяшчэння Беларускай Народнай Рэспублікі...

На святаванні 86-х угодкаў абвяшчэння Беларускай Народнай Рэспублікі, якое будзе адзначаць шырокая грамадская 25 сакавіка, плануецца падпісанне Дэкларацыі аб кансалідацыі дзяняў дэмакратычных сіл. Аб гэтым заявіў сустаршыня нацыянальнага аркамітэта па святаванні Дня волі мاستак Аляксей Марачкін на чарговым пасяджэнні аркамітэта, якое прайшло ў Мінску.

Кінарэжысёр і педагог Уладзімір Колас падкрэсліў, што толькі дзякуючы канструктыўнай сумеснай працы ўсіх дэмакратычных сіл ёсць шансы атрымаць перамогу на парламенцкіх выбарах. «Дэкларацыя закляе аб аднаўленні ўсе сілы і магчымасці для супрацістаяння фальсіфікацыі падчас выбараў і забеспячэння свабоднага і справядлівага вольнаўладдзя выбарчыкаў», — заявіў Колас.

Дата і месца правядзення ўрачыстай вечарыны пакуль не вызначаны. Аднак вырашана, што 25 сакавіка ў 17.00 абудзіцца ўскладанне не кветак да помніка Янку Купалу.

Марат ГАРАВЫ.

РЭЙТЫНГ

Дзярждэпартамент ЗША адзначае, што ў Беларусі...

У 2003 годзе сітуацыя з правамі чалавека ў Беларусі «заставалася кепскай, а ў ізрайль галін нават пагоршылася». Такія высновы зроблены ў дакладзе аб сітуацыі з правамі чалавека ў Беларусі ў мінулым годзе, абнародаваным Дзяржаўным дэпартаментам ЗША 25 лютага.

У прыватнасці, значная ў дакладзе: «урод Лукашэвіч працягваў абмяжоўваць свабоду слова і рабіць далейшыя захады па абмежаванні свабоды аб'яднанняў і сходзяў». Апроч таго, згодна з дакументам, улады «змянілі трыск на праваабарончыя і іншыя няўрадавыя арганізацыі, пераходзячы іх працы і закрываючы многія з іх». У дакладзе таксама значана, што ўрад «не зрабіў ніякіх захадаў супраць высокапастаўленых чыноўнікаў, якія маюць дачыненне да знікненняў прадаўжальнікаў асудзіў і прасіў».

З боку праваабарончых арганізацый у дакументам, «працягваліся парашэнні правоў, часам і катанні зняволеных і затрыманых», «заставаўся праблемнай вялікая колькасць зняволеных у турмах». Сілы бяспекі, адзначана ў дакладзе, праводзілі «неабгрунтаваныя арышты і затрыманні грамадзян, заставалася вялікая колькасць затрыманых па палітычных матывах, хаця ў асноўным — на кароткі тэрмін».

У Беларусі таксама была «роўка абмежавана» свабода рэлігіі, праваслаўная царква далёка перавага пад непрадзільнымі канфесіямі. «Значнай праблемай», значана ў дакументам, заставалася бытавы гвалт і дыскрымінацыя ў дачыненні да жанчын.

Абмеркаванне гэтых парушэнняў у Беларусі, падкрэслівана ў дакладзе, стала адным з прыярытэтаў для ЗША пасля гвалту парашэнні правоў, часам і катанні зняволеных і затрыманых», «заставаўся праблемнай вялікая колькасць зняволеных у турмах».

Вольга ЛАПКАВА.

ДАЖЫЛІСЯ...

За даўгі па камунальных плацях пераселены ў жыллё меншай плошчы

Па стане на пачатак лютага праграміраваная запісчанасць на сельніцтва Гомельскай вобласці за аказання камунальных паслуг складала 3,3 млрд. рублёў, з іх 600 млн. — прырост даўгоў за студзень.

Самая значная запісчанасць у сельскіх раёнах вобласці — Веткаўскім, Чачэрскім, Кастрычніцкім, Кармянскім і Брагінскім. Лепшым чынам вырашаюцца такія пытанні ў Мазыры, Гомелі, Рагачы, Светлагорскім і Жлобінскім раёнах. Аб гэтым БЕЛТАН паведамы першы намеснік начальніка ўдзялення жыллёва-камунальнай гаспадаркі абласнага камітэта Сяргей Кавалёў.

Паводле ўдзялення, 63 працэнтаў даўжнікоў не плацілі за камунальныя плацяхі на працягу трох месяцаў, запісчанасць тэрміна да паўгода складала 16

ПУЛЬС

Брэсцкі сацыял-дэмакраты патрабуюць зніжэння тарифаў на камунальныя паслугі

Лідэры Брэсцкай абласной арганізацыі Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Народная Грамада) Ігар Маслоўскі, Анатоль Ляўковіч і Валерыя Лазарэнкаў звярнуліся да дэпутатаў Брэсцкага абласнога Савета з прапановай разглядаць на чарговай сесіі пытанне фарміравання тарифаў на жыллёва-камунальныя паслугі для насельніцтва вобласці і запатрабавалі ад выканаўчай улады іх зніжэння.

“Нам цікава ведаць, чаму ў Брэсцкай вобласці камунальныя плашчыны самыя высокія, а сярэдняя зарплата самая нізкая сярод абласцей Беларусі. Цікава гэта і тым жыхарам вобласці, якія галасавалі за нашых кандыдатаў на выбарах у абласвет”, — заявіў БелаПАН Анатоль Ляўковіч. І далей: “Мы жадалі б ведаць, як улічыўся фактар зарплат, пенсій, дапамог пры павышэнні аплаты камунальных плашчыжоў”.

БелаПАН.

МТЗ адкрывае ў Стаўрапалі гандлёвы дом

Мінскі трактарны завод 3 сакавіка адкрыў ў Стаўрапалі новы гандлёвы дом з правамі генеральнага дылера. Гэта ўжо пятая па ліку гандлёвы дом МТЗ у Расійскай Федэрацыі, праз які напраму будзе рэалізавана прадукцыя беларускага прадпрыемства ў Паўднёвай федэральнай акрузе РФ.

У 2004 годзе Мінскі трактарны завод плануе вырабіць 29 тыс. машын. У Беларусі будзе рэалізавана 4100 адзінак тэхнікі. У далейшае замежа прызначана паставіць 8 тыс. 545 трактароў, у Расію — 10,5 тыс. адзінак, а ў Украіну — 2,5 тыс. адзінак. Звыш 1 тыс. трактароў гатовы закупіць Казахстан, каля 2 тыс. — Туркменістан, 650 адзінак — Малдова. На рынку СНД сёння чакаеся актывізацыя продажаў трактароў. Парк сельгастэхнікі краінах Садружнасці амартызаваны амаль на 70%, таму патрабуюцца яго абнаўленне.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

«Белавія» павялічвае колькасць рэйсаў у Маскву

Паводле інфармацыі “Белавія”, 29 лютага пачалося выкананне яшчэ аднаго рэйса па маршруце Мінск — Масква (Шарамейшэва) — Мінск. Пры пераёдзе з Мінска ў Маскву — гэта дадатковыя выхадны рэйс (час вылету — 21.00), а на зваротным маршруце Масква — Мінск — ранішні рэйс (час вылету — 08.05).

Такім чынам, агульная колькасць рэйсаў з Мінска ў сталіцу Расіі павялічылася да чатырох у дзень, што абумоўлена павелічэннем пасажырапатоку на дадзеным напрамку.

Аляксей АРЭШКА.

Паляцім у Калінінград

У сакавіку Брэсцкі аэрапорт мае намер аднавіць авіярэісы з Брэста ў Калінінград.

Як паведаміў у інтэрв’ю БелаПАН начальнік Брэсцкага філіяла ўнутранага прадпрыемства “Беларэаэвіацыя” Віктар Смоль, рэйсы плануецца аднавіць у другой палове месяца. Выпарт арганізацыі авіярэісы ў Калінінград у 2003 годзе паказваў, што яны запатрабаваны. Летам двойчы на тыдзень прыватная авіякампанія на самалётах ІЛ-410 ажыццяўляла іх з загрузкой у 14 чалавек. У асноўным пасажырамі былі рабочыя будаўнічых арганізацый, якія працавалі ў Калінінградзе ва ўрачых метадом.

Плануецца, што сёння ў Калінінград двойчы на тыдзень будзе лятаць самалёт Ан-24 авіякампаніі “Гомельска”, які зможа прыняць на борт 45 пасажыраў.

Цяпер вылучаюцца размовы з прадстаўнікамі казахскіх авіякампаній на ажыццяўленне тэхнічных пасадкаў у Брэсце для дазвалаў самалётаў, ярыя перавозяць грузы ў краіны Заходняй Еўропы. У гэтым сезоне брэсцкія авіяраты плануецца таксама адкрыць авіярэісы ў Сімферопаль і ў балгарскі Бургас.

Кажаны — у фортах Брэсцкай крэпасці

Як паведамілі на кафедрэ зальогі і генетыкі Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А.С.Пушкіна, закінутыя фартыфікацыйныя ўмацаванні ўжо на працягу многіх гадоў абрашчаныя рукамі людзей для зямель. Тут для іх самыя прыдатныя ўмовы: амаль 90-працэнтная вільготнасць паветра і плавасвая тэмпература.

У фортах з’яўляюцца не менш як 10 відаў кажаноў, 7 з якіх занесены ў Чырвоную кнігу Беларусі, а два — шыракаўскага еўрапейскага і напачатку сакавіка — лічачы ў Чырвоным спісе Міжнароднага саюза аховы прыроды ЮНЕСКА. Нядаўна з’явіліся ў фортах сталі кажан шэры і кажан-пігмей, якія раней наогул не сустракаліся на тэрыторыі Беларусі.

У Брэсцкай вобласці жыць велікая багатая супольнасць кажаноў. Усе 16 відаў, вядомых у Беларусі апошнія 60 гадоў, знойдзены і на Брэсцкім. Толькі тут жылі кажан вялікі, Натэрра і Брандта, кажан шэры, вярчачына малая.

Валерыя КАЗЛОВІЧ.

Струны, што кранаюць душу

Класіка, джаз, ф’южн, фламенка, латнаамерыканскія рытмы ды многія іншыя стылі ігры на гітары змаглі пачуць шчырыя прыхільнікі гэтага папулярнага інструмента ў мінулыя выхадныя на традыцыйным вібескім фестывалі гітарнай музыкі “Менестраль”. Удзел у гэтым фестывалі — пачасная справа для любога музыканта, бо ў разнастайнай праграме заўсёды выступаюць майстры сусветнага класа.

Так было і на гэты раз. Камерны па сутнасці “Менестраль” з’яўляецца гучнай падзеяй культурнага жыцця. Такім ён аказаўся і сёння, не расчаравваючы публіку. Сярод выканаўцаў былі самыя буйныя зоркі расійскай гітарнай музыкі — масквіц беларускага паходжання (з Гродна) Валерыя Дзідаўля, які ўдасканаліў сваё майстэрства ў Іспаніі, а таксама не менш славуты расійскі Іван Смірноў. Апошні выступіў у Вібеску са сваім квартэтам.

Былі ў праграме “Менестраль-2004” і маладыя зоркі беларускай гітарнай музыкі — Наталія Ліпніцкая, партнёраў яна на фестывалі стаў юны вібескі музыкант Антон Бабура. Гэты беларускі дуэт віртуозна з’явіўся ўражальным і шматбагатым адкрыццём сёлётнага “Менестраля”.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Пачынае працаваць «Радые-Мінск»

І сакавіку ў Мінску на частаце 92,4 FM пачынае працаваць новая радыёстанцыя — “Радые-Мінск”. Яе заснавальнікам выступіў Мінскі гаражыканам.

Як паведаміў БелаПАН дырэктар службы інфармацыі “Радые-Мінск” Іван Мураўёў, графік працы новай радыёстанцыі — 24 гадзіны. Ён значыцца, што гэта — першая станцыя ў Мінску, арганізаваная на інфармацыйнае выкарыстанне. “Асноўнае выкарыстанне ГМ-станцыі складае музыка ды дадатковыя крыніцы інфармацыі, якія, як правіла, дружная, бярэцца з іншых крыніц, — сказаў Мураўёў. — Наша мэта іншая: інфармаваць насельніцтва горада аб тым, што тут адбываецца. Мы сваю найпершую задачу бачым у навінах”.

Навіны на “Радые-Мінск” будуць выходзіць у пачатку і ў сярэдзіне кожнай гадзіны. Апрача таго, двойчы за гадзіну будуць выходзіць тэматычныя выпускі, напрыклад, “Аўта-кур’ер”. “Бізнес-кур’ер”, “Музычны кур’ер” і іншыя — усяго каля 60. Дадатковыя інфармацыя будзе гучаць у рэжыме разнальнага часу.

Лаўрэаты і намінацыі прэміі «Оскар» — у Мінску

У сталінінскіх кінатэатрах дэманструюцца фільмы-лаўрэаты і фільмы-намінацыі прэміі “Оскар”.

Як паведаміў па УП “Кінавідавпраект”, пачалася праграма з паказу карціны “Апошні самурай” Эдварда Цікава з Томам Крузам у галоўнай ролі (4 намінацыі). Дзеянне фільма адбываецца напрыканцы 70-х гадоў XIX стагоддзя. Капітан Нэйтан Альтман, які страціў сваю брата на грамадзянскай вайне ў ЗША, вярнуўся з яе героем. Да афіцэра, які спрабуе ўсталяваць сваю владу ў адзін адзін, з’яўляюцца афіцэры з прасябай дапамагчы імператару-форматару стварыць адзіную армію паводле заходняга ўзору і паводле супраціўлення непакорных самураі. Пасля пераходзіць паранены капітан трапіць да іх у палон.

З 9 сакавіка пачнецца паказ карціны “Цыцкашкі перакладу” Софіі Копалы (4 намінацыі), які расказвае пра амерыканскага актёра другога азіалона Боба Харыса, які прыязджаў у Японію для здымак у ролі. Яму абяцалі ганарар у некалькі мільёнаў долараў — і Боб як прафесійна прыняў правілы і іхна бавіць чару з бары масювага гатэля. У тым жа гатэлі спячыцца японка япон Шарлоты, прыехала з мужам-фатэграфам. Гэтыя дзве самотныя душы проста абавязаны былі пазнаёміцца і пазнаёміцца.

З 22 сакавіка можна будзе паглядзець псіхалагічную драму “Дом з яскравым тэмукам” Валдыя Пэральмана. Фільм з’яўляецца адным з асноўных прэтэндэнтаў на прэмію “Оскар” сёлета (3 намінацыі).

Таксама ў рамках праграмы будуць паказаны: поўнаметражныя анімацыйна-прыгодніцкія стужка “У пошуках Нема” Эндру Стэнтана (4 намінацыі); псіхалагічная драма “Фавары” Гэры Роса (7 намінацыі); казачная меладрама “Буйная рыба” Шіма Бартана (1 намінацыя); “Уладальнік калыскаў” — 3. Вяртанне караля” Пітэра Джексона (11 намінацыі); прыгодніцкая карціна “Гаспадар мора” Пітэра Уіра (10 намінацыі).

Юлія ЦЯЛЬЦЕЎСКАЯ.

Не раскнілі...

Fotа ByMedia.net

БОЛЬ

Выжил, чтобы вновь страдать?

Уважаемая редакция газеты “Народная воля”!

Готов подписаться под обращением “Очередной раз власть тревожит наши раны” (“Народная воля” за 21 января) от имени делегатов республиканской конференции общественного объединения “Белорусская ассоциация бывших узников германских концлагерей и участников антифашистского сопротивления в годы Великой Отечественной войны”. Читал его с глубоким волнением и думал: неужели ликвидацией и без того мизерных льгот малолетним страдальцам войны коштуются решениями, если оно будет принято, сегодняшние власти выведут экономику из тупика?

Нас, малолетних узников фашистских концлагерей, в свое время приваляли к участникам ВОВ и заведительствовали это в удостоверениях. Однако меня, когда чествовали участников войны в локомотивном депо нашего города накануне дня Победы, ни разу не пригласили. Подобное неуважение, похоже, идет сверху, вместе с ущемлением наших прав на льготы, определенные законом.

Я, малолетний узник фашистских лагерей, прожил полную испытаний жизнь. В двух-

летнем возрасте потерял мать в 1937 году репрессировали и загубили отца (посмертно реабилитированного в 1964-м, а невозвратную потерю оценили... в два оклада). Жил с бабушкой, ее убило при вступлении гитлеровцев в город. Затем — детдом № 3, созданный оккупантами в г.Витебске. Когда в 1943-м немцы стали вывозить детей в Германию, я сбегал и спрятался у соседей. Когда же в апреле 1944 года меня ранило, то немцы поймали меня и бросили в концлагерь, где я был освобожден нашими войсками 26 июня 1944 года... Обо всех муках, которые выпали мне, ребенку, в войну, можно написать книгу... Да и не только обо мне. И вот теперь чиновники от власти решили нас “обработать” — как раз к 60-летию освобождения из гитлеровской неволи.

Неужели руководители страны не знает об этом? В послевоенной Германии, хоть и с опозданием, но все-таки осознали вину гитлеровских оккупантов. Нынешнее поколение немцев, как бы просит у нас прощения за чудовищные деяния, предков, поддерживали нас, некогда юных страдальцев войны, на склоне наших лет. Правда, многие не дожили до получения этой помощи. Из семи бывших малолетних уз-

ков, проживавших в районе ул.Подгорная, умерли пять. Это мои друзья. А сколько их, безмерно ушедших в мир иной, по всей Беларуси!

Но оставшимся пока в живых жизнь милом не кажется. Прочитав в “Народной воле” статью о всех этих незаконных льготах, привилегиях, придуманных в Слуцке (и, наверное, не только там) и возмущаюсь. За какие такие заслуги этим, слава Богу, не хлебнувшим горя юнцам победные льготы, которых нет и у самых ветеранских ветеранов? Ведь нам твердят: денег в стране нет, надо экономить! Отменить разорительные для государства льготы. Значит — отнять копейки от уцелевших чудом жертв фашизма и отдать “патриотам” на поощрение парикмахерских, кино и дискотек? Это ли не абсурд в квадрате? Надругательство над теми, кому удалось выжить в пору страшного военного лихолетья, но мучиться теперь из-за черствости и бездушия сегодняшних властей.

Геннадий Иванович КОЧЕРГИН, малолетний узник фашистских лагерей.

Витебск.

КРИМИНАЛ

В 20 лет уже женятся, но не насилюют...

Около полуночи неизвестный преступник волею мимозажив в 51-м микрорайоне напал на возвращавшуюся домой гомельчанку. Сбив девушку с ног и воспользовавшись отсутствием прохожих, злодей принялся снимать с нее колготки, преследуя явно низменные цели.

Его намерения никак не входили в планы жертвы, которая подняла крик: “Хотите жить — не ори”, — заявил насильник и

приставил к ее горлу нож.

Оказавшее сопротивление криком помогло жертве и отбило “желание” у нечестного “Казановы” — ударив девушку головой о землю, он выхватил из рук суженого, злодей принялся снимать с нее колготки, преследуя явно низменные цели.

Всего трое суток потребовалось оперативникам Советского РОВД на установление личности и задержание подозреваемого. После его опознания потерпевшей за жителем соседнего мик-

рорайона 20-летним Сергеем Вариводой захлопнулись двери следственного изолятора.

Обвиненный сразу по двум статьям Уголовного кодекса — за покушение на изнасилование и разбойное нападение — судом Советского района Гомеля он приговорен к семи годам лишения свободы в исправительной колонии усиленного режима.

Михаил ОГОНЬКОВ.

ПОЗИЦИЯ

У жизни много цветов...

Назрела необходимость создания солидной аналитической работы, в которой будет четко изложен правдивый анализ их вклада в Победу. В советское же время партизанское движение было отнесено к числу героического, овеяно легендами. В пятом номере журнала “Полым” за 2001 год известный белорусский писатель Валентин Тарас делится пережитым в период военного лихолетья и возникшим в его сознании еще в хрущевскую эпоху оценкам официального осмысления той колотечны. “У меня уже были сомнения, — отмечает В.Тарас, — потому что за плечами был партизанский отряд, где видел я и бесчеловечные расстрелы, самоубийства и жестокость особых отделов, беспощадность не только к старостам и полицаям, но и к их семьям, к их малым детям. Я помнил партизанские так называемые “сельхозоперации”, когда партизаны забирали у мужиков коров, свиней, зерно, одежду, обувь, и, хотя и понимал, что прочесть войну не было, не понимал другого: почему все это замалчивалось, искажалось, почему партизанскую войну ставят на котурны, превращают в парадное полотно, на котором нет ни одного “черного” мазка, зачем столько лака?”

Надо сказать, что недавно я тоже обратился к партизанской тематике, написав статью “В борьбе с врагом”, которая напечатана в 12-м номере журнала “Родные слова” за 2002 год. В ней я остановился на отрицательных моментах, имевших, к сожалению, место в действиях партизан. Критический отзыв об отдельных недостатках продолженных лирических в тьму врага находим мы и в не публиковавшемся в советское время стихотворении Ларисы Геніуш “Партизаны”:

То не подвиг бавы и смелы, — толкми смеху кравы и лусты, напикали на сны смерти утлы, а самыя шпарты у кусты!

Александр КЛАСОВСКИЙ

Итак, Минск тихо сворачивает пыльную полемичку с Кремлем. Слегка примерило белорусское руководство тогу защитника независимости от российских хищников, покрасовало на экранах перед электоратом — и хватит. Положа руку на сердце, за газ ведь (как и за любой продукт) надо элементарно платить. А не подворовывать. Какая тут полемичка?

Послу Григорьеву по возвращении в Белокаменную предстоит вновь перевести газетную проблему в русло диалога хозяйствующих субъектов. Такое повеление прозвучало из уст официального белорусского лидера на одном из совещаний.

Совсем дипломатом и министром можно, конечно, приказать что угодно. Вопрос в том, согласится ли теперь на такую трактовку коллизии зависимый Путин. Он-то прекрасно понял, кому адресовались невно прозвучавшие 19 февраля слова белорусского коллеги об акте терроризма на самом высоком уровне. Тем более что в той же речи открытым текстом было заявлено: придется отрываться крохи у черныбыльцев и гнивших в окопах ветеранов, дабы платить за газ “на условиях Путина”.

Теперь же белорусским дипломатам и официальным массмедиа, уже успешным вслед за главой державы наговорить руководству соседней массы неприятных вещей, снова надо срочно перестраиваться. Ведь оказывалось, что все это время проблему политизировали только зловерные оппозиции, которую за такие дела пора уже прихучить (ну за этим дело не станет). А вообще-то политикой газ, мол, и не пахнет. Сугубая экономика.

В качестве спасительного выхода для чешушей сейчас затолкли номенклатуры можно поговорить достать конкретные детали работы времен учебы в высшей партшколе. Илыч ведь вывел некогда гениальную формулу: политика суть концентрированное выражение экономики. Короче, в нашем случае все зависит от концентрации газа. То был межгосударственный террор на высшем уровне, а то вдруг разрешилось ядовитое облако — и снова перед глазами бучколическая беседа хозяйствующих субъектов.

Тут самое время сделать вот какую ремарку. Только непроходимые идеалисты или материальные демагоги могут утверждать, что “Газпром” и стоящий за ним Кремль делают свое дело в

белых перчатках. Но так или иначе они делают свое дело — продвигают политические и экономические интересы России на внешних аренах. А белорусское правительство, по идее, должно делать свое дело. То есть не на словах, а на практике обеспечивать экономическую мощь и независимость Отечества.

У нас же, когда клонул жареный петух газовой блокады, первым делом раздались крики “караул!”. То есть оказалось, что страна без российского газа сразу задыхается. А ее руководство не знает других способов выпутаться, кроме как трясти карманы жертв Чернобыля и героев сражений минувшего тысячелетия! Хорошо же экономическая безопасность, о которой из года в год с глубокомысленными лицами пекутся наши державные мужи на высоких совещаниях!

И не грош ли цена знаменитой “белорусской модели развития”, если она рушится как картонный домик при малейшем осложнении всего лишь “на уровне хозяйствующих субъектов”?

И не стоило ли гораздо раньше, пока гром не грянул, позаботиться о диверсификации importa энергоресурсов — проще говоря, не завязываться только на российских поставках? И не давно ли пора было вместо реанимации монстров социалистической индустрии заниматься созданием наукоемких производств, достойных эпохи информационных технологий? Чтобы образованная Беларусь продавала в мире побольше неведомого, но дорогого интеллектуального продукта. Того, что делается за компьютерной клавиатурой, а не в дымных цехах, создавая мозгами, а не сжиганием миллиардов кубов некоего почти дармового, а теперь такого кусачего “топального топлива”.

Вот о чем, кстати, годами твердила оппозиция, которую теперь обвиняют в политизации газового вопроса. Однако наши державные мужи, так любящие заклипать на тему стратегических интересов национальной безопасности, на деле безалаберно сложили все яйца в одну российскую корзину. За что, теперь, по полной программе предлагать расплатиться гражданам, включая черныбыльцев и ветеранов.

А ведь отношения с Москвой стоило бы перевести на прагматичную основу давно и планомерно. Чтобы не использовать теперь такую перспективу лишь в качестве угрозы: ах, вы с вентилем шалите — тогда получите полновесный счет за свои “Белорусские новости”!

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Дзякуй пчолам за зімовыя агуркі!

Надзвычай рана, амаль за паўмесца да вясны, паступілі ў магазіны Вібеска агуркі пераможнага сёлётнага ўраджаю. Самую раннюю мясцовую — празноўну — гандлёвую сетка атрымала з прыгараднага сельгаспрадпрыемства (былога саўтаса) “Рудакіна”, дзе ўжо каля трынаццаці год існуе вялікая ціпліцкая гаспадарка. Рудакіўскія гаспадарніцкія пачалі сёлетні выхад агуркі з першых дзён студзеня, і так, у другую палату паступіў ўжо на пачатку лютага.

Побач з рабочымі гаспадаркай напружана працуюць пчолы, апыляючы расліны. Пчолы гэтыя прайшлі спецыяльную падрыхтоўку. Гаспадар пасекі, які прывёў у “Рудакіна” трыццаць сваіх вуляў, прывучыў пчол да апылення агуркоў, частуючы насікомых кветкамі гародніны, змочанымі цукравым сиропам.

Сёлетня ў рудакіўскай цяпліцы агуркім дзі таматам запячэ гаспадару. Першы ўраджай памілаваўся каляска туп у каны красавіка, але гароднінаводцы ўпэўнены, што ўсе расліны будуць пладоносныя на працягу і вясны, і лета, а іх агуркі ўраджай складалі каля 570 тон агуркоў і 950 тон таматаў.

Пашырэнне ціпліц у гаспадарку тут нявыявілі, бо прадукцыя не вытрымлівала канкурэнцыі з імпортнымі пладамі, завезенымі з экзотычных краін. Нельга ж лічыць нармамальным, што агуркі з прыгараднай гаспадаркі Вібеска прадаюцца па 6 тысяч рублёў за кожную — утрата даражэй за афрыканскія бананы.

Дарагоўля тлумачыцца непамежна высокім коштам энергасурсы. Другой вострай праблемай рудакіўскай гароднінаводцы з’яўляецца ахова ўраджаю ад злодзеяў, якія разгублена робяць набегі на цяпліцы, каб прыхіпаць кілаграм-другі дарагіх агуркоў.

Сёлетня кіраўніцтва гаспадаркі плануе пабудавана новую цяпліцу з эканамічным абсталяваннем, каб не толькі падтрымліваць у цяпліцы аптымальную тэмпературу, але і выдзікаваць на гэты ўтрый менш газу, чым цяпер. Бо пры ўсім аб’явічым “зверку”, што праблема з пастаўкай расійскага “блакнатага паліва” не адб’юцца на прамысловасці, рудакіўскія добра ўсведамляюць, што газ будзе даражэй, а гэта немінуча выклікае павышэнне розніцных цен на агуркі ды памідоры, што для гаспадаркі зусім не пажадана, бо нават пры інертарным кошыце газу мясцовая гародніна з-за яе дарагоўлі раскупіцца горш, чым заморская салавіна.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

СПОВЕДЗЬ

Не ўсе сляды завея замятае

Вакол райцэнтра была аб'язная дарога, і я ўзрадаваўся: не трэба стаяць пад святлафорамі ды і верагоднасць сустрэчы з аўтаінспектарамі меншая. КаМАЗ мякка плыў па працягшай мокрым снегам дарозе, распырскваючы па баках брудную кашу.

Вечарэла. Я ўключыў фары і ў святле іх убачыў на абочыне невялічкую фігурку хлопчыка са школьным партфелем. Ён заўзят махаў рукой.

КаМАЗ пашу падруляваў да абочыны, спыніўся. Але ў кабінку ніхто не залазіў. Я паласнуў да дзверэй і адчыніў яе. Хлопчык стаяў унізе.

— Ну, чаму ж, казак, не залазіў? — спытаў у малаго. — Цяпер залезу, а то дзярэй не даставаў алчынш, — адказаў той. Паволі ўскарабаўшыся ў кабінку, ён кінуў побач партфель.

— Пасхалі, — не то загадаў, не то папрасіў. І ад гэтай дзіцячай сур'ёзнасці мне раптам стала смешна.

— Ты са школы, вядзь? — пацікавіўся. — Ну, — згодна кінуў хлопчык. — А чаму так позна? Да пямна вас там вучаць? — Не, урокі даўнавата скончыліся, але ў нас рэпетыцыя была. Заўтра навагодні раінішч.

За дарожнымі кілопатамі, а ехаў я ўжо больш сутак, неяк і забавіўся, што праз два дні наступіць Новы год. Ды і прыгадаўшы, не велімі ўзрадавацца: падамаеш, падзея. Жыў адзін, аднаго, біліш саброе не меў, за чаркай не ганяўся. Дык і святкі ты былі да лямпачкі. Радаваўся аднаму, што яшчэ на пенсію не апраўдзіў, хоць ужо гады і выйшлі. У раіспашаў, жаўраў, дзе працаваў, шафараў заўсёды не хапала, і з пенсій не прыспешвалі.

— Далека табе ехаць? — схамануўшыся ад сваіх думак, спытаў у малаго. — Восем кіламетраў, а потым яшчэ два пешшу праз ляс.

— І не байся? — з павагай зірнуў на хлопчыка. — І не баюся, але мяне ўсё роўна бабеля сустрэне. Нездзе ўжо хвалюцца на прыпынку, бо я крыху на аўтобус спазніўся. Я звячэйна аўтобусам езджу. А калі татка на сваёй машыне сустрэае ах ля самай школы.

А што, татка ў цябе шафэр? — Не, загадчык фармы. А маю фэльмарм працуе на ФАПЕ. Бабеля на пенсіі, а я вучуся ў трэцім класе. Яшчэ ў мяне ёсць сястрычка Люда. Ёй чатыры годзікі. Восе ўсё, — выпаліў маці на адным дыханні і прыязна ўсміхнуўся. Я не ведаў чаму, але раптам стала хораша на душы. Ці то ад гэтай дзіцячай

шчырасці і непасрэднасці, ці то ад таго, што, не ўмеючы ладзіць з дарослымі, цураючыся іх, велімі пачуўся да дзяцей.

— А заўвуч цябе як, не сказаў, — напамінуў хлопчыку. — Васілём, — па-даросламу адказаў той.

— Дзеда нешта не ўспомніў? Пра дзеда нешта не ўспомніў. Другая баба з дзедам жыў у суседнім раёне. Гэта татава бацька. А ў мамы бацькі не было.

— Як гэта? Павінен быць. — Ну, некалі быў, а потым уцеў. Разумееш, кіннуў ён сям'ю, калі мая мама была яшчэ маладзенькай. Бабеля казалі, што збегла з маладой дзеўкай і паехаў з ёй недалёка. З таго часу аб ім ні слыху ні духу. Бабеля не любіць пра гэта ўспамінаць, дык я больш нічога і не ведаю, — шчыра прызнаўся ён.

Снег машыну. За акном насустрач машыне ляцелі вялікія белыя камкі. Нават неверагодным здавалася, што снег можа быць такі буйны. Хлопчык сядзеў, адкінуўшыся на спіну і пільна ўглядаўся ў дарогу. Я, заняты справой, не мог добра разгледзець яго, але для сябе адзначыў, што Васілём велімі прыгожы. Было гарача, ён зніў шапачку, і цёмныя кучаравыя валасы рассыпаліся па лбе. Чорныя бровы былі як тэмалавыя. Яны прыдалі яму нейкае дзівацкае характэрнае мімаму тварыку.

Раптам Васілём схамануўся, адышоў шапачку, узвў у рукі партфель. — Восе за гэтым паваротам будзе аўтобусны прыпынак. Там і спынішся. Добра? — Добра, — загадзіўся я. Як толькі мінулі паварот, святло фар выхапіла з цемры невысокую постаць жанчыны, што стаяла на аўтобусным прыпынку.

— О, бабюшка мая! — радасна ўсклікнуў Васілём. Змерзла, мусіць, і перахладалася. У голасе хлопчыка было столькі пяшчоты, ласкі, што мяне міжволі апанавала зайздрасць: ёсць жа людзі, якіх так любіць, бацькі "Бабюшка мая". А мяне ніхто ніколі ласкава не называе. І памру, дык ніхто не заплача. А хутка ўжо, хутка збірацца ў далёкую дарогу. І сэрца часта баліць, і ціск падмаецца...

А хлопчык між тым выкуліўся з машыны і пабег да сваёй любай бабюлькі, павінуў у яе на шы. Яна пашлавала яе засмяялася і, павярнуўшыся тварам да машыны, пачала звязваць малому шапачку. Мне раптам стала гарача, хоць і сядзеў у кабінку ў адным тоненькім світэры. Па гэтай ласкавай умешыні, па рухах я пазнаў сваю першую жонку Кацярыну, тую блявную хуліганскую Каця, якой некалі так полда здраўдзіў, падмануў, пакінуўшы з малым дзіцем.

Ехаць далей не мог. Спасабсць свінцом наліла шела, сціснула сэрца.

Кацярына з унукам ужо рушылі да ляска, але раптам прыпынілі крок, зірнуліся, потым малы хуліганска пабег назад.

Дзідуля, чаму вы не едзце? Можна, што трэба? — задрэўшы ўтору галову, спытаў ён, бо дзверы кабінкі яшчэ былі не зачынены.

— Нічога не трэба, унука. Дзякую. Я трохі алчачу. Ехаць то яшчэ далёка.

Хлопчык памахаў на развітанне рукой і праз якую хвілінку яны з Кацярынай схаваліся за белай пошчай завет.

Восе яна, расплата, прапашталі знямыя губы, калі паволі пачалі вяртацца сілы і развага. — Восе калі і дзе жыць прад'явіла рахунак...

Я вярнуўся думкамі ў той далёкі вясенні дзень, калі, як нашкодзіўшы кот, збег з дому, папярэдне памовіўшыся з маладым калігасам бухгалтарам Нінай. Ды Ніна тая была неа-мужыня, маладзёйшая за мяне амаль на дзесяць гадоў. А я... жонку і дачушку памянаў... на нішто памянаў. З Нінай жыць не складалася. Праз два гады раз-зыхіліся, так і не прыжыўшы дзяцей. Тады кіннуў шукаць Кацярыну. Меў намер поўзаць перад ёй на каленях, каб дарава-ла. Але яна выехала з таго месца, дзе жыла, а куды — ніхто не ведаў.

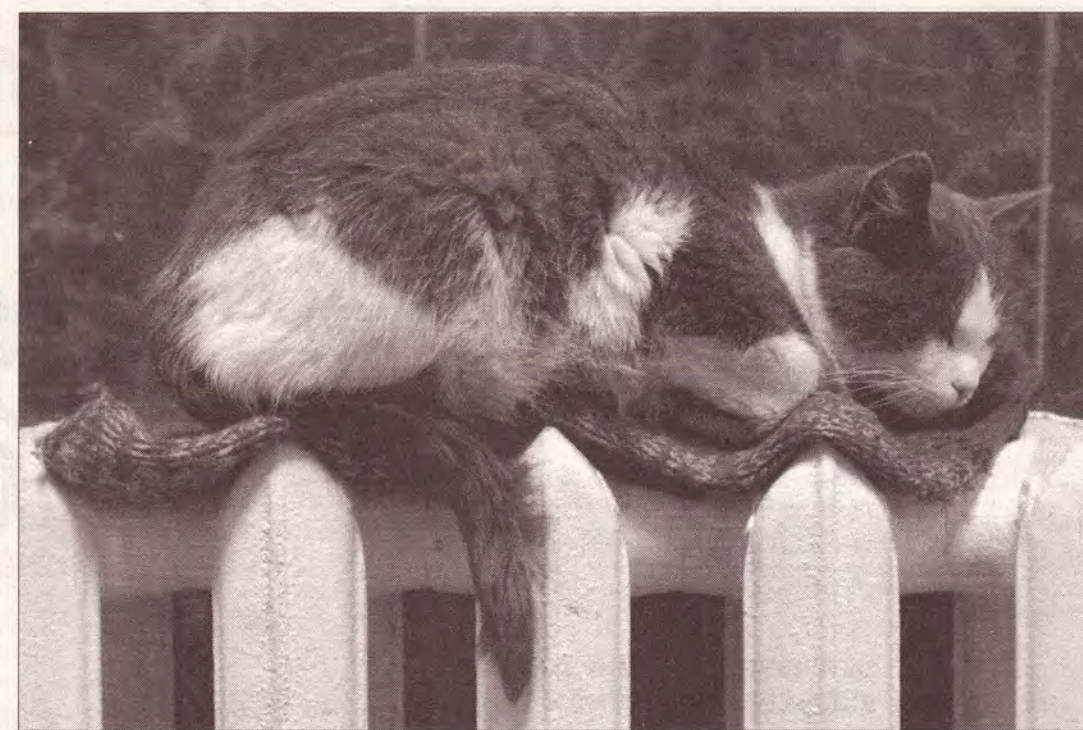
— Далёка ж яна заехала, далёка. Вядзь, адчувава, што будзю некалі шукаць, то ўявіла, як ад якой чумы. Нават на ліст-не не падавала. Сама дачуш-ку выгалавала. І ўнукаў. А я адзін, як той блытнеў, што тыр-чыць з-пад снегу...

Завёў рухавік, бо ўжо адчу-ваў, што крыху супакоіцца, што ма-гу ехаць. Яшчэ раз зігнуў на тую дарожку, па якой пайшлі Кацярына з Васіліком. Мне раптам захапілася крыху на ўвесь свет ад болю, адзіноцты, ад крыві на самаго сябе. А іхня сляды ўжо зашчэрнулі снег. Як знак таго, што мінулага не вер-неш.

— Можна, трэба было спыніць, пагугрыць? — баюча-ра-здыраў сэрца галас мужчыны-эгіста.

Пра што? — кніў з яго голас сумлення. — Патрэбны ты. У іх сваё жыццё, сваё жыццё, але табе няма месца.

...Машына кранулася і на-бравла хуткасць. Усёла за ёй ру-халіся вялікія рухавыя клубы снегу, нібы хочучы затрымаць, павярнуць назад...

Калі на вуліцы завіруха...

Фота ByMedia.net

МУЖНАСЦЬ

Смелага куля баіцца

Незвычайную мужнасць пры сутыкненні з узброенымі бандаміма праявіў жыхар вёскі Стайка Ашанскага раёна.

Чацвёрта злучынаў, страж-шаму з якіх 20 год, грунтоўна рыхтавалі напад на прыватныя жыллы дом у Стайках, разлічва-ючы забраць у гаспадары грошы і ўсё каштоўныя рэчы. Двое бан-дытаў былі беспарабоўнымі, двое — навуцэнцамі ПТВ. Група злучы-наў сабралася разнастайная не толькі па ўзросце, але і па месцы жыхарства: трое з Оршы, чацвёрты — з Гарадка.

Кожны хаўруснік добра ўсве-даваў, што ідзе на злучынаста. Больш усе яны былі гатовы на самае страшнае — забіць жылы дом, каб не пакідаць сведка грабжыку.

Падыходзілі да аб'ектавага "аб'екта" ў масках, з дзюмава-раджанымі паліцэйскімі стрэль-бамі, сумкамі і мяшкамі для нара-баванага дабра.

Але нездарма ў народзе ка-жуць, што таму, хто хоча дапа-магчы сабе сам, і Бог дапамагае.

Пачуўшы груканне ў дзверы, гаспадар спакойна адчыніў іх. Прагрымеш стрэл. Куля ўдарыла ў дзверны каск побач з галавой гаспадары дома, трэскі параллель-наму твар. Рэзкі боль дапамог мужчыну ачумацца ад нечака-нага. Убачыўшы перад вачыма дула стрэльбы, ён рэзка врануў за ствол і ўцігнуў у хату адразу двух недаросткаў. Аднаго кінуў на падлогу, загадаўшы жонцы з усе-сілы трымаць яго, не даючы ру-хацца, а другога агрэў прыкладам

стрэльбы па галаве. Тут жа з сенаў ударыў новы стрэл, але куля, на шчасце, зноў не патрапі-ла ў мужава чалавека.

Ашаломенныя няўдлачы, налетчыкі выбеглі з дому і кінулі-ся куля вочы глядзю.

Гаспадар хаты неадкладна па-ведаміў аб нападзе грабжынікаў у Ашанскай райаддзел міліцыі. Аператывная група з сабакам ру-шыла па слядах злучынаў, і праз чатыры гадзіны, у сярэдзіне ночы, усе чацвёрта бандытаў былі затрыманы ў закінутым будынку побач з чыгуначнай лініяй. Злучы-наў, узятых у аблогу, нічога інішага не засталася, як выкінуць на снег зброю і даша.

Спаздынаў на літасць суда могуць быць хіба што ў двух уд-зельнікаў банды, якім не споўнілася яшчэ 18 год. Астатнім пагражае зняволенне на тэрмін ад 5 да 15 год. І можна лічыць, што налетчыкам дужа пашанца-вала. Калі б не іх няўдалыя стрэ-лы ды не спрыт домаўладальніка, да грабжыніцтва маглі б даста-вацца забойства ішч чалавек, бо, акрамя гаспадары і ягоннай жонкі, у доме ў момант разбойнага напа-ду знаходзіліся трое дзяцей.

Кіраўнітва Ашанскага рай-аддзела міліцыі асобна адзначыла гераізм жыхара Стаек, які не раз-губіўся і здолеў абараніць свой дом і сваіх блізкіх ад узброеных бандытаў.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

СПОРТ-ЭКСПРЭС

Баксёры біліся не дарма

На чэмпіянаце Еўропы па боксе, які праходзіў у Харватыі, на ра-хунку беларускіх спартсменаў дзве ўзнагароды. Наш Віктар Зуеў выйшаў у фінал у вагавай катэгорыі да 91 кілаграма, дзе саступіў расі-янцу Аляксандру Аляксееву. Яшчэ адна ўзнагарода на рахунку Міхаі-ла Барнадака. У вагавай катэгорыі да 57 кілаграмаў ён заваяваў бронзавы медаль.

Кацого першынствуе ў Галанцы

На фінальных спаборніцтвах Кубку свету па канькабежным спор-це ў Галанцы беларуска Анжэла Кацого заняла два першыя месцы. Наша суайчынніца была лепшай на дыстанцыі 1000 метраў, а на п'яцісоты яна стала другой.

Плэй-оф пакажа, хто чаго варты...

Завяршыўся рэгулярны чэмпіянат Беларусі па хакеі з шайбай. Апошні тур прынес наступныя вынікі: хакейны клуб "Гомель" нечака-на саступіў у овертайме "Віцебску" — 2:3. Гродзенскі "Нёман" з такім жа вынікам і таксама ў овертайме перамог мінскі "Юніёр". Сталічны "Керамін" выйграў на выездзе ў "Брэста" з лікам 7:3. Сталічны "Юнацтва" перамагло ў Наваполацку мясцовы "Хімік-СКА" — 2:1.

Такім чынам, вызначылася васьмерка мадзейных каманд, якая і вызначыць чэмпіёна і прызеру ў матчах стады плэй-оф. У першым раўндзе сустрэнуцца: "Керамін" — "Віцебск", "Го-мель" — "Хімік-СКА", "Юнацтва" — "Хімвалкаў" і "Дынама" — "Нёман". На першай стады плэй-оф каманды будуць спаборнічаць да дзюх перамог.

Калі ласка, купіце залаты злітак...

Попыт на залатыя мерныя зліткі ў Беларусі пастаянна расце. Як паведаміў БеаПААН прэс-сакратар Нацыянальнага банка Міхаіл Журавовіч, калі летась насельніцтва штомесца рэалі-зоўвалася ў сярэднім каля 8 кілаграмаў залата, то сёлета толкі за студзень і першыя дзве дэ-кады летаграма грамадзяне ўжо набылі такіх зліткаў агульнай вагой звыш 37 кілаграмаў.

Паводле слоў М.Журавовіча, найбольш папулярнаснасцю сталі карыстацца 10-грамовыя зліткі, якіх прададзена звыш 500 штук, іх амаль палова ад агульнай колькасці зліткаў, купленых з пачатку года. Таксама праяўлена цікавасць да 20-грамовых і 1-грамовых мерных залатых зліткаў.

Як вядома, аперацыі са зліткамі ажыццяўляюць усе галоўныя ўпраўленні Нацыя-нальнага банка па абласных і Мінску, а таксама аддзяленні ў Барыску, Барысаве, Малад-зечне, Мазыры, Драгічын, Ба-ранавічах, Пінску, Жлобіне, Лідзе, Оршы, Полацку і нека-торых камерцыйных банкаў.

Нацыянальны банк ажы-ццяўляе продаж насельніцтву за-

латых мерных зліткаў са жніўня 2001 года. За гэты час прададзена ўжо звыш 9 тысяч штук агуль-най вагой каля 245 кілаграмаў. Зліткі выраблены з залата най-вышэйшай, 999-й, пробы вагой ад 1 да 1000 грамаў (наміналам 1, 5, 10, 20, 50, 100, 250, 500 грамаў і 1 кілаграма).

Аляксей АРЭШКА.

Мор

Болы за 50 мільёнаў рублёў — у такую суму, на папярэдніх падліках, ацэнены матэрыяль-ныя страты ад мору кур на Гродзенскай птушкафабрыцы.

12 тысяч нясушак задыкнулі-ся дымам 2 лютага. Пажар рас-пачаўся ў прыбудове для збору жук птушнікі №9. У будынку працавала прычымова вентыля-цыя, таму дым з жылкаборніка імгненна трапіў у птушнік і смя-ротна атруціў нясушак.

Узбуджана крымінальная справа па артыкуле 218 ККРБ (наўмыснае знішчэнне ці паш-коджанне маёмасці). Аднак на-чальнік следства аддзела РАУС Гродзенскага раёна Сяргей Вішанкоў лічыць, што па вы-ніках п'яксерты, артыкул можа быць зменены, агулам роўна столькі кур, колькі было ў птушніку да пажару.

Юлія ДАРАШКЕВІЧ, pahonia.promedia.by

«Бязрозка» ў небяспецы

Зварот да ўладных структураў і грамадзян краіны

ГА «Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны» выказвае сваю занепакоенасць у сувязі з ліквідацыяй адзінага дзяржаўнага беларускамоўнага часопіса для дзяцей і падлеткаў «Бязрозка», які робіць важкі ўнёсак у выхаванне і фарміраванне патрыятычных пачуццяў юных грамадзян нашай краіны. Вельмі прыкра, што адбываецца гэта падчас 80-гадовага юбілея выдання. Калектыву рэдак-цыі замест таго, каб рыхтавацца да свята, знаходзіцца зараз на рэстані...

Таварыства беларускай мовы прапанае ўладным структурам, ад якіх залежыць лёс «Бязрозкі», за-хаваць для нашай школьнай моладзі гэтае унікальнае выданне.

Заклікам грамадзян краіны сказаць сваё важнае слова ў абарону часопіса.

Прынята на сакратарыяце ГА «Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны».

2 сакавіка

АўТАРАК
Уск. 7.56 хв. 17.50
Даўж. 10.54
Першая квадра
28 лютага

125 гадоў з дня нараджэн-ня М.Б. Кроля (1879—1939), неўрапацалага, акадэміка АН БССР, члена-карэспон-данта АН СССР, доктара ме-дыцыйскіх навук

Чытайце нас у Інтэрнеце
<http://nv.promedia.by>

Хулиганствующий элемент

От мелкого до исключительно циничного

Хулиганство есть одно из самых массовых видов правонарушений. Только в Минске в списке преступлений оно занимает третью строчку после краж и разбоев. По статистике, каждое пятнадцатое уловлено наказуемое деяние, совершенное в городе, на совети хулигана. С позиций Административного кодекса сие безобразие вообще учету не поддается, ибо плевок мимо урны, нецензурное словечко, приставание и прочие подобные действия считаются правонарушениями, которые посягают на общественный порядок и спокойствие граждан. За что штраф влетит могут или срок до пятнадцати суток опять. Сами понимаете, что если бы буква сего закона неукоснительно выполнялась, то мы бы только на штрафы, да еще и в долг, работали и бесплатно улицы мели. Вместе с нашими стражками порядка, ибо в вечной борьбе с преступностью ерех не матюгаются.

От кого же род хулиганский пошел, кто был первым? Кое-какие сведения история для по-томоков сохранила.

История вопроса

По одной из версий, в XVIII веке жил англичанин Лорд Хулиган. Бельгия изнывал от скуки, устраивал всякие безобразия, над соседями измывался, чем и тешился. Говорят, с него и пошло. Лорд достиг предельной степени бес-смертия, про него даже частушку сочинили:

Эх, руки, ноги на дороге,
Голова в кусты.
А я у пеньки да у мамки
Хулиган расту.

Получается, у нынешних ху-лиганов благородное происхож-

дение. Но есть и другие предпо-ложения. В том же веке близ Лондона жил содержатель постоя-лого двора, некто Хулиган, ко-торый со своим семейством тер-роризировал всю округу. Буйны и драчунцы настолько прослави-лись своими дикими выходками, что имя их не забылось и стало нарицательным.

А вот словарь английского жаргона сообщает версию о том, что слово "хулиган" происходит от двух слов: the bang — шайка и Hooley — итель предводителя банды сорвиголов. Впрочем, хрен редьки не слаще. Не так

важно, с кого началось, а вот правоведам разных времен при-ходилось изрядно попотеть, чтобы дать наиболее четкое опреде-ление хулиганству, разобраться, что это такое и с чем его едят. Доходило до казусов. Советские юристы в этом деле преуспели.

В 1918 году хулиганство было указано в числе явлений, бороть-ся с которыми обязали револю-ционный трибунал. И карали беспощадно. Например, за от-правление естественных надоб-ностей в общественных местах отправляли в колонию на два года.

В 1937 году в Оренбургской области намолали срок лишь еврейской национальности, ко-торый сотворил обряд обезьяны. Первый суд урел в его действиях хулиганство по аналогии с нане-сением тяжких телесных повреж-дений. Областной суд счел это ошибкой и квалифицировал об-разование по аналогии... с абортот.

Потомки лорда Хулигана

Много воды утекло с тех пор, законодательство отшлифовали, но не настолько, чтобы правова-вая казуистика канула в Лету. Из уловных кодексов советского образца в новейший белорус-ский перекочевал трудно пони-маемый термин "хулиганство с исключительно цинизмом". Если с действиями, "выражаю-щими явное неуважение к обще-ству", более-менее понятно, то слово "цинизм" в сухом юриди-ческом языке явно лишнее. У каждого свое понимание, для кого и куш есть этот самый цинизм...

В 1937 году в Оренбургской

А хулиганствующий элемент жив и бодрствует, ибо в кри-ме и похулиганить. К слову, большинство безобразий, процентов девяносто, случается на так называемой семейно-бы-товой почве, как пишут милици-онеры в протоколах, "во время совместного распятия спиртных напитков". Ну как же без этого! Истории случались, но встречают-ся и весьма занимательные.

Двое молодых мужчин спяну сняли железную дверь подъезда, оборвали проводку домофона и зашлили ее на четвертый этаж в квартиру. Там и отрубили. Чтобы повязать злодеев, мили-ционеры обратились за помо-щью к психиатрам, те представили лестницу к окну и вошли в квар-тиру. Каково же было их удивле-ние, когда увидели, что сотвори-ли хулиганов-переростки. Пья-ные балбесы сняли дверь в туа-лет, а на ее место умудрились присобачить железную дверь подлезла. Чем был вызван сей поступок, протрезвевшие парни объяснить не смогли. В этом и есть отличительная черта хули-

ганства как такового — почти полное отсутствие мотива. Современный хулиган, скажу вам, существо жалкое, мыслит примитивно: напиться, намахать по физиономии кому-нибудь сездить — вот почти все, на что он способен. А когда своих фи-зических возможностей не хвата-ет, отдельные особи пользуются подручными средствами. В послед-нее время стало модным "из хулиганских побуждений" раз-махивать белесобольной битой. В столице возбудили несколько уголовных дел, вешдомки в ко-торых является этот заморский спортивтернар, больше похож-ий на дубину.

Наше подрастающее поко-ление резвится в меру своей вос-питанности: в подъезде нагадит, по "02" школу заманивают и прикармливают. Вот только пла-тят за их шалости родители. Судам абсолютно безразлично, какая кровь течет в жилах хули-ганствующего элемента.

Виталий ЧИЖОВСКИЙ.

Вторник, 2 марта

07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Новости.
07.05, 07.35, 08.10, 08.35 "Доброе утро, Беларусь".
07.30, 08.30 "Деловая жизнь".
09.05, 09.30 "Мисс Марпл".
10.10 "Светские хроники-2".
11.05, 11.25 "Богатые и знаменитые".
12.10 "Зона Иск".
12.25 Мелодрама "Шофер мисс Дейзи".
14.15 "Одноклассники".
15.10 "Студенческая жизнь".
16.05 "5х5".
17.05 "Маски-шоу".

Оборудование для ПРАЧЕЧНЫХ и ХИМИЧЕСТОК
КОМПРЕССОРЫ
воздушные, газодушные, пневмооборудование,
запчасти, пневмофильтры, воздухоочистители
ТЕПЛОСМЕНИНИКИ пластинчатые, КТП, КРАНЫ
ДРОВОКОЛЫ
Для покраски: агрегаты
ФИНИШ, ВАГНЕР краскораспылители,
запчасти
РЕМОНТИРУЕМ, обслуживаем оборудование
прочных и химическое
Тел: (8-0172) 31-42-69, 69-38-11
Тел/ф (8-0172) 68-62-21

18.30 "Шпилька".
19.10 "Сериал "Мэрилин Монро".
20.00 "Деловая жизнь".
20.05 "Светские хроники-2".
21.00 "Панорама".
21.50 Драма "Любовные истории леди Гамильтон".
22.35 "Любовь каприз".
07.00, 09.00, 18.00, 20.30, 23.50 Наши новости.
07.05 "Наше утро".
09.05, 09.30 "Клон".
09.55 Дисней-клуб.
15.10 "Город женщин".
16.00 "Сериал "Берег мечты".
16.10 "Большая стрижка".
18.10 "Дом".
20.00 Время.
21.00 "Сериал "Отели исполнения желаний".
21.45 "Сериал "Любительница частно-го сыска Даша Васи-левна".
22.50 "Улицы разбитых фонарей-